

Закарпатського крайового товариства «Просвіта», щирий патріот України. Кому завдячує, якщо вже згадали про надбання й винагороди? Читайте його дзвінку відповідь: «Дружині, яка зачарувала очима, співом, запальним танцем, а відтак чи передусім – душею, жіночістю». Так, Єва Ердевдій, кандидат хімічних наук, доцент, педагог вищої школи. Та про це вона не розгорне думку, радше – про чоловікові справи, його позитиви та – чого гріха таїти – і про риси, які властиві кожній людині в її наближеннях до ідеалу. А такі були і живуть у пов'язі з красою, полишеною на землі. Примітний факт: лінія її матері веде нитку з роду Михайла Балудяньського (1769-1847), образ якого увічнив наш земляк з Тячівщини Степан Голубка у щойно виданій книжці «Економічна система М. А. Балудяньського» (Львів, 1998. – 227 с.). Про батька, відомого просвітянина Михайла Ердевдія, вона оповідає особливо охоче, бо саме він прищепив їй уміння розуміти неспокій, чинити добро навіть тоді, коли перед тобою душевно глуха людина чи навіть збоченець. А вже вчора ще видавався другом, а став начальником – вважай пропав чоловічок. До речі, підпис батька Єви Задорожної міститься поміж автографами тих, хто ухвалив 1944 р. доленосний Маніфест про возз'єднання Закарпатської України з Україною.

Завершується нарис про людину, з якою судилося разом навчатися, ділити хліб-сіль, тривоги, а часом – і незаслужені образи... Чи все сказав, аби читач почув голос про Ювіляра, який живе й трудиться в Ужгороді, примножує наукові набутки на вдячний спожиток людям?

Подається за публікацією: Календар «Просвіти» на 1999 рік. – Ужгород: Закарпатське крайове товариство «Просвіта», 1999. – 234 с. – С. 115-118. Стаття написана до 60-річчя від дня народження Володимира Задорожного.

Микола ВЕГЕШ, Любов ГОРВАТ

ВОЛОДИМИР ЗАДОРОЖНИЙ

Володимир Євгенович Задорожний народився 27 квітня 1939 р. в селі Спас Кам'янка-Бузького району на Львівщині. Про свої «домашні університети» він розповідав у інтерв'ю газеті «Срібна земля-фест» з нагоди вручення йому премії імені академіка Івана Крип'якевича. «Історію народу я вивчав ще дитваком на прикладі моєї родини, – розмірковує В. Є. Задорожний. – Дядько Степан належав до «сільської інтелігенції»: був дяком і керівником місцевої «Просвіти», виписував цілі стоси літератури. Але любов до історії прищепив мені, певно, дід – Іван Ясків. Був заможним, збудував у рідному селі церкву і початкову школу (радянська влада їх спалювала і ліквідувала), знав німецьку, польську, чеську, словацьку, розумів угорську, пройшов Першу світову... За життєву мудрість односельці його шанували. А дідів брат Юрій дослужився до чину капітана австрійської жандармерії, під час Першої світової війни загинув. По сьогодні зберігаю передані після нього до сім'ї його срібну офіцерську ложку і виделку з іменними вензелями. Це один мій дядько виїхав 1929 р. в складі трудової еміграції до Бразилії. Ми про нього більше не чули, хоча згодом сім'я мала деякі неприємності через родича за кордоном...

Комуністична система намагалася витворити з людей рабів і жорстоко розправлялася з такими, приміром, як мій дід Іван. Від нього, середняка, відібрали майно і загнали в колгосп нарівні з тими, хто лінувався працювати і до «сонти», і за них. Чудові дідові коні англійської породи, яких забрали в колгосп, постійно прибігали додому. Дід мусив зачиняти браму, не мав права пустити їх на обійстя.

Через піроку коні так і поздихали в колгоспі. По війні я десятирічним хлопцем допомагав дідові працювати: за 9 кілометрів ми позили до молочарні колгоспні 35-кілограмові бідони. Ноги були пооббивані аж до крові! Так ми відробили «трудодні», за які отримували натуроплату. І то не завжди...

Я з дитинства мав гуманітарну вдачу. Не дуже це було практично, як на сільського хлопця... Перечитав українську й світову класику – все, що було в сільській бібліотеці. Навіть до Мопассана добрався! Воював, страждав, кохав разом із літературними героями. Плакав разом з Аксиньєю з шолоховського «Тихого Дону». Мама моя – Люба Іванівна – до цього ставилася ніжно, розуміла мене, дуже хотіла, щоб здобув освіту. У березні цього року ми з дружиною їздили на мою батьківщину на 85-річчя мами... А дід Іван мріяв вивчити мене на священика. Казав, що останню корову продасть задля цього, й сам прагнув здобути освіту, хотів учителювати.

Цікавий штрих: моя тітка Ганка вийшла заміж за Івана Пришляка, котрий жин у сусідньому селі поряд із фарою батька Івана Крип'якевича. Після першого курсу університету я прийшов туди на канікули, і Іван Пришляк розповідав, що пам'ятає, як Крип'якевич молодим гімназистом у садку вголос зубрив латину. А селянські діти під плотом підглядали за ним, наче за диваком. Пришляк уперше дав мені забронену, «крамольну» працю Крип'якевича з історії України, видану у Львові 1941 р.

А відреставрований годинник XIX століття від Пришляка і дотепер у мене вдома на чільному місці. І премія імені академіка Івана Крип'якевича, з огляду на щещесказане, для мене – велика честь».

Ще навчаючись на історичному факультеті Ужгородського державного університету Володимира Задорожного заповонила археологія. Свою участь в археологічних розкопках під керівництвом професора Е. А. Балагурі молодий дослідник виклав у доповідях на XVIII і XIX наукових конференціях, які систематично проводились в Ужгороді – «Дослідження поселення пізньобронзової доби біля села Острівець, Івано-Франківської області» (1964) і «Племена культури шнурової кераміки Прикарпаття та Волині» (1965). Археологічні зацікавлення Володимира Задорожного оцінив професор Ігор Свешніков зі Львова. І хоча В. Є. Задорожному не судилося стати археологом (заповонили соціально-економічні і культурні зв'язки західноукраїнських земель з Наддніпрянською Україною), він ще не раз звертатиметься до археології. Зокрема, вчений опублікував змістовні наукові рецензії на монографію Е. Балагурі та В. Бідзілі «Давні металурги Українських Карпат» (1979) і працю С. Пенява «Ранньослов'янське і давньоруське населення Закарпаття VI-XIII ст.» (1982).

Ще в 60-х роках здібного науковця запитав відомий український історик Ілля Гаврилович Шульга, під керівництвом якого В. Є. Задорожний незабаром підготує і успішно захистить кандидатську й докторську дисертації. Вдячний учень пізніше зазначав у своїй статті про вчителя, що «ужгородський період (1954-1972) у житті І. Г. Шульги відіграв особливу роль». Це, дійсно, так. В Ужгороді він написав майже всі свої фундаментальні праці, а також захистив докторську дисертацію.

Про Іллю Гавриловича в В. Є. Задорожного збереглися найкращі спомини: «...Впевно, народився в сорочці: мені все життя щастило на добрих людей. Коли говорити про науку, то це мій наставник Ілля Шульга – відомий український вчений-історик, нині, на жаль, покійний. Він зплинув на мене і в житейському плані: добротою, манерою спілкування, вмінням передати вихованцям інформацію, якою володієш... Коли є добрий учитель, то й учні до нього тягнуться. Ілля Гаврилович мав таку ауру. Одного разу він мене капітально провчив: пам'ятаю досі, та й сьогодні вимагаю від учнів ретельності, пунктуальності... По закінченні аспірантури я не прозвітував письмово по всій тодішній "бюрократичній" формі за педагогіч-

ту роботу. І ось зустрічаю Ілліо Гаєридовича на решетці університетського хору (а Шульга, до речі, завжди приходив першим, приклад показував – жодної решетці не пропустив)... Там він мене і відчитав при всіх так, що думав – крізь землю провалюся. З того часу завжди намагаюся бути пунктуальним, ніколи не запізнюватися й відповідати за кожен свій вчинок. Мій наставник напрацьовував чимало любові своїх учнів. Дисертацію мою вичитував від першого до останнього слова... Я багато запозичив від Шульги.

Під керівництвом І. Г. Шульги В. Є. Задорожний в 1972 р. на засіданні Вченої ради історичного факультету Львівського державного університету ім. І. Франка успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Економічні і культурні зв'язки західноукраїнських земель з Наддніпрянською Україною і Росією в першій половині XIX ст.». Його офіційними опонентами виступили відомі в Україні вчені – Г. Ю. Гербільський і Ф. І. Стеблій. Використавши численний джерельний матеріал з архівів України (Київ, Львів), Росії (Москва, Ленінград) і Молдови, В. Є. Задорожний аргументовано довів, що в першій половині XIX ст. не припинялися економічні й культурні зв'язки західноукраїнських земель з Наддніпрянською Україною і Росією. Вчений твердив, що ці зв'язки мали велике історичне значення в політичному, економічному і культурному формуванні української нації, в боротьбі за позбавлення всіх українських земель.

Після захисту дисертації вийшли друком десятки праць В. Є. Задорожного, в яких він значно розширив фактичний матеріал власної кандидатської праці. Це, перш за все, його статті «Закарпаття в російській публіцистиці першої половини XIX століття» (1972), «Періодична преса Галичини першої половини XIX ст. про політичне і культурне життя Росії і України» (1974), «З історії торговельних зв'язків Галичини із Східною Україною і Росією в першій половині XIX ст.» (1978), «З історії економічних зв'язків західноукраїнських земель з Чехією в першій половині XIX ст.» (1980) та багато ін. В. Є. Задорожний друкується в таких престижних наукових виданнях, як «Український історичний журнал», «Проблеми слов'янознавства», «Вопросы истории СССР», «Історичні дослідження. Вітчизняна історія» тощо.

В. Є. Задорожний – активний учасник таких престижних наукових форумів, як IX Всесоюзна наукова конференція істориків-славистів (1982), міжнародний симпозіум «Іван Франко і світова культура» (1986), Всесоюзний симпозіум по вивченню проблем аграрної історії (1986) в Москві й Талліні, ряду міжнародних, всесоюзних і республіканських конференцій, які проводились в Москві, Талліні, Донецьку, Києві, Львові, Мінську, Луцьку тощо.

У 1982 р. видавництво «Карпати» видало колективну монографію «Єдність, збережена і примножена», авторами якої були В. Задорожний, Ю. Сливка, Я. Іселевич, Я. Лялька та ін. Перу В. Є. Задорожного належить великий за обсягом розділ «Спадщина предків», в якому аналізується досить обширний період – з VI-VIII ст. до першої половини XVIII ст. (співавтор – Ф. Стеблій). Змістовними у всіх відношеннях є матеріали, вміщені в розділі «Долаючи відстані й кордони», в якому В. Є. Задорожний одним із перших пропагував спадщину відомих культурних діячів Закарпаття початку XIX ст., зокрема, І. Орлая, М. Балудянського, В. Кукольника, П. Лодія, А. Дудровича, О. Павловича, Ю. Гуци-Венеліна та ін. Вагоме місце приділено «Руській Трійці», творчості О. Духновича, К. Матезонського. Монографію високо оцінив відомий український історик М. В. Троян, який зазначав у рецензії: «У першому розділі... мова йде про єдність населення Прикарпаття, Закарпаття та Буковини з населенням інших східнослов'янських земель. За свідченнями письмових, етнографічних, лінгвістичних та археологічних джерел, Закарпаття, зокрема,

зажди підтримувало тісні зв'язки з іншими руськими землями. Вони не припинились навіть тоді, коли край насильно влючався до чужих населенню Закарпатті державних утворень».

У 1986 р. В. Є. Задорожний у співавторстві з О. С. Мазурком та І. Г. Шульгою видали книгу «Зоря незгасна», яку позитивно оцінили рецензенти І. Король, Я. Янович, П. Лисовий, І. Мазило.

Отже, в середині 80-х років ім'я В. Є. Задорожного було добре відоме в наукових колах. Протягом 70-80-х років дослідник активно працював над написанням докторської дисертації на тему «Розвиток товарного виробництва і торгівлі на західноукраїнських землях в період кризи феодалізму (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)». Її захист відбувся в 1987 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради при Київському університеті ім. Т. Г. Шевченка. Офіційними опонентами виступили відомі українські вчені – член-кореспондент АН України Ф. П. Шевченко, доктори історичних наук Я. Д. Ісаєвич та Л. Г. Мельник. На основі захищеної дисертації В. Є. Задорожний у 1989 р. видав монографію «Товарне виробництво і торгівля на західноукраїнських землях», яку справедливо можна вважати фундаментальним дослідженням з названої проблеми. Автор детально проаналізував розвиток товарного виробництва у сільському господарстві, організацію внутрішньої торгівлі і зовнішньоторговельні зв'язки, показав роль міст в системі товарного виробництва. Важливим є й те, що історик не обмежився внутрішньополітичними відносинами різних регіонів України, а довів, що західноукраїнські землі підтримували торгівлю з великими європейськими містами Польщі, Сілезії, Чехії, Моравії, Угорщини, західними австрійськими провінціями.

В. Є. Задорожний – майстер історичного портрету. Свій перший історико-біографічний нарис вчений опублікував на сторінках «Українського історичного журналу» в 1970 р. про почесного члена Російської академії наук І. С. Орлая з нагоди 200-річчя відомого закарпатського дослідника. Згодом на сторінках закарпатської преси він опублікував статті про І. С. Орлая: «Наш земляк про рідний край», «Рідного краю співець» (1979). Незабаром одна за одною в різноманітних журналах, наукових збірниках, пресі з'являються статті про І. Франка, Ю. Гуцу-Венеліна, Г. Бідермана, В. Кукольника, Я. Головацького, А. Бачинського, М. Драгоманова, О. Духновича, Б. Хмельницького, В. Гренджу-Донського, І. Крип'якевича, М. Грушевського, М. Лучкая, П. Лодія, М. Балудянського, А. Шептицького та ін. Професор В. Є. Задорожний є автором біографічних нарисів про відомих культурних діячів України, поміщених на сторінках наукових збірників «Вчені, письменники і політичні діячі про Україну» та «Історія України в історичних портретах», редактованих авторами цих рядків. В. Є. Задорожний віддав данину пам'яті своєму вчителю професорові І. Г. Шульзі, опублікувавши про нього ряд статей. На жаль, переважна більшість історико-біографічних нарисів, що вийшли з-під пера вченого, розкидані по різних збірниках і газетах, і вже давно стали бібліографічною рідкістю. Прийшов час їх зібрати до купи і видати окремою збіркою.

Із вищесказаного видно, що центральною проблемою в науковій спадщині В. Є. Задорожного залишається історія економічних і культурних взаємовідносин західноукраїнських земель з Наддніпрянською Україною. Разом з тим, необхідно зазначити, що починаючи з 90-х років з-під пера вченого вийшли десятки праць, в яких робиться аналіз національно-визвольних змагань закарпатських українців напередодні Другої світової війни. У 1993 р. В. Є. Задорожний у співавторстві з М. Велешом видав історико-популярний нарис «Велич і трагедія Карпатської України», в якому вперше в історіографії була зроблена спроба висвітлити внутрішню і зов-

нішно політику уряду Карпатської України, очолюваного Волошином. Книга була високо оцінена рецензентами в Україні та Словаччині (побачили світ шість відгуків та рецензій). Вслід за «Величчю і трагедією Карпатської України» на сторінках журналів «Сучасність» та «Український історичний журнал» були опубліковані статті «Карпатська Україна у світлі нових документів» (1993) та «Карпатська Україна в 1938-1939 рр.: деякі аспекти соціально-економічного і політичного розвитку» (1995). Заслужують на увагу виступи В. Є. Задорожного на наукових конференціях, зокрема на міжнародній конференції «Карпатська Україна – пролог відродження української держави» (Ужгород, 1994), в якому дослідник порушив проблему «Історії Карпатської України в європейській періодиці». Йому ж належить одна з перших спроб аналізу знаменитого щоденника Василя Гренджі-Донського «Цастя і горе Карпатської України» (1995). Історія виникнення і діяльності закарпатської «Просвіти» знайшла своє відображення у статті В. Є. Задорожного «Відроджена з попелу, Закарпатська "Просвіта" вчора і сьогодні» (1993).

В. Є. Задорожний був ініціатором проведення наукових конференцій, присвячених 50-річчю визволення Закарпаття від фашизму та 50-річчю Першого з'їзду Народних комітетів Закарпатської України (1995) і 50-річчю перемоги над фашизмом та 50-річчю воз'єднання Закарпаття з Україною (1995). На цих важливих для нашого краю форумах – Є. Задорожний виступив з доповідями (співавтор – докторант С. Федака) «Визволення Закарпаття Радянською Армією: правда і вигадки» та «Українське питання на завершальному етапі Другої світової війни». Необхідно погодитися з твердженням історика, що «події Другої світової війни переконливо довели, що вирішення українського питання можливе тільки в рамках незалежної повнокровної державності. За неї в ті часи боролися різні національні сили, які до того ж перебували між собою у стані громадянської війни. Проблему консолідації української нації не знято і після 1991 р. Тому вивчення подій піввікової давності повинно сприяти утвердженню громадянської злагоди у нашому суспільстві».

Кафедра історії УРСР була створена в 1976 р. за ініціативи професора М. В. Трояна. Однак в роки панування тоталітарного режиму в СРСР і мови не могло бути про правдиве і всебічне висвітлення історичного минулого українського народу, а історія УРСР вивчалася як складова частина історії СРСР. Тільки «з проголошенням суверенітету України в 1990 році, зростанням інтересу студентів до історії України, – зазначають автори книги «Осередок освіти, науки, культури. Ужгородському державному університету – 50 років», – колектив факультету поставив питання перед ректоратом університету про відкриття кафедри історії України». Відновлену кафедру очолив професор В. Є. Задорожний.

Сьогодні на кафедрі історії України раціонально працюють два доктори наук, професори В. Є. Задорожний і Д. Д. Данилюк, кандидати історичних наук, доценти В. П. Мельник, І. М. Чаварга, В. В. Делеган, С. Д. Федака, В. І. Фенич, Р. А. Офіцінський. Нещодавно доцент Ю. М. Бисага захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук. Очолювана В. Є. Задорожним кафедра читає курс історії України та історичного краєзнавства для студентів усіх факультетів університету. На історичному факультеті, крім джерелознавства України, історії української культури, читаються також спецкурси. В. Є. Задорожний – автор цілого ряду статей з історії історичної науки. Ним також багато зроблено в методичному плані. Роботу кафедри з 1990 р. по сьогодні В. Є. Задорожний у співавторстві з В. П. Мельником детально описав у своїй статті «Кафедра історії України».

Володимир Євгенович з гордістю говорить про очолювану ним кафедру: «Горджуся, що за ці роки створена аспірантура, де щороку відбуваються захисти, і не

у нас професор Дмитро Данилюк і колега з Югославії Янко Рамач. Комплексна наукова проблема, що над нею працюють співробітники кафедри – історія та історіографія західноукраїнських земель. Над цим працювала школа науковців професора Шульги, до якої маю честь належати. Її продовження вбачаю у своїх учнях, у своїй сподіваності, школі. Серед моїх і кафедральних вихованців, які захистили дисертації, – Сергій Федака, Микола Вегеш, Василь Керецман, Володимир Феніч, Роман Офірницький, Василь Марина, Микола Палінчак, Люба Горват, Василь Гарагонич, Василь Лемак, Костянтин Сміян. А скільки достойних істориків – вихованців кафедри працює по Україні й за кордоном! Є і успіхи, перспективи. Підтримуємо зв'язки з українськими вузами і науковими центрами, з університетами Кракова, Відня, Нового Саду, Пряшева, Кошице та іншими. Я задоволений колективом. У навчально-методичному плані кафедра здійснює читання курсу історії України на всіх факультетах. На сьогодні це важливо, позаяк інтелігентна людина з університетською освітою незалежно від фаху повинна орієнтуватися в історичній минушині, яка донедавна фальсифікувалася. Маємо спізнати самих себе. Інакше не викоринимо цей прикрий “малороський” менталітет. Виховання історією – необхідне! Це – одна з цілей і лекцій, і фахової літератури».

Учні професора В. Є. Задорожного досліджують різноманітні проблеми вітчизняної історії. Доцент С. Д. Федака захистив кандидатську дисертацію про шедевр стародавньої культури України «Слово о полку Ігоревім». У 1994 р. М. М. Вегеш захистив дисертацію на тему «Карпатська Україна в 1938-1939 рр.: соціально-економічні та політичні аспекти». Цікаву і маловивчену тему досліджує доцент В. І. Феніч, який в 1997 р. успішно захистив кандидатську дисертацію «Греко-католицька церква в громадсько-політичному та культурному житті Закарпаття (1771-1867)». Дисертацію з історичного краєзнавства захистив доцент В. Ю. Керецман. Завершують роботу над написанням кандидатських дисертацій аспіранти М. Тімков, О. Богів, Л. Горват та ряд інших. Приємно, що багато з них вже є авторами монографій, брошур, наукових статей. Так, Олександр Богів у співавторстві видав монографію «Міжнародне становище Карпатської України (1938-1939)», а Люба-Ірина Горват є співавтором книг «Українці Румунії (Мараморощини): проблеми соціально-економічного та політичного розвитку (1918-1944)» (1997), «Українська Повстанська Армія сторінки історії (1942-1944)» (1997), «Короткий життєпис академіка Володимира Грабовецького» (1998) та ін. Сьогодні кафедра історії України Ужгородського державного університету готує професійних істориків, проводить велику пропагандистську роботу серед населення області. І чимала заслуга в цьому належить професору В. Є. Задорожному.

25 червня 1997 р. комісія з присудження премії імені академіка Івана Крип'якевича в галузі науково-дослідницької і пропагандистської діяльності з історії та культури України, історичного краєзнавства Івано-Франківської обласної організації Всеукраїнської спілки краєзнавців за вагомий внесок у справу вивчення і популяризації історії українського народу та історико-краєзнавчої спадщини присудила завідувачу кафедри історії України Ужгородського державного університету, доктору історичних наук, професору В. Є. Задорожному вищеназану премію із присвоєнням звання «Лауреат премії імені академіка Івана Крип'якевича» і врученням нагрудного знака.

Диплом лауреата В. Є. Задорожному було вручено на пленарному засіданні міжрегіональної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю з дня народження професора Дмитра Похилевича, яка 29 жовтня 1997 р. проходила в Прикарпатському університеті імені В. Стефаника. До речі, В. Є. Задорожний ви-

ступив на конференції з доповіддю «Питання аграрної історії середньовіччя в науковій спадщині професора Дмитра Похилевича». Лауреата призначили проректор з наукової роботи університету, доктор фізико-математичних наук, професор Богдан Остафійчук, завідувач кафедри історії України, академік Володимир Грабовецький, доктор історичних наук, професор Петро Федорчук, професорсько-викладацький склад університету, народний артист України Михайло Кридень, лауреат міжнародного конкурсу в Англії Богдан Грицишин. В. Є. Задорожний вже є сьомим істориком, удостоєним цієї нагороди. До нього лауреатами премії ім. Івана Крип'якевича стали академік НАН України Ярослав Ісаєвич, провідний науковий співробітник Інституту українознавства НАН України у Львові Феодосій Стеблій, декан історичного факультету Чернівецького державного університету ім. Ю. Федьковича, доктор історичних наук, професор Ю. І. Макар та інші.

Нещодавно В. Є. Задорожний обраний академіком Міжнародної слов'янської академії, президентом якої є відомий український вчений, академік Карпо Джекджула.

Подається за публікацією: Вегеш М. М., Горват Л. В. Історична наука в Ужгородському державному університеті (Матеріали до лекцій для студентів історичного факультету). – Ужгород: УЖДУ, НДІ карпатознавства, 2000. – 160 с. – С. 114-127.

Роман ОФІЦІНСЬКИЙ

ЗА БУДЬ-ЯКИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИН

У вівторок, 27 квітня 1999 р., завідувач кафедри історії України Ужгородського державного університету, доктор історичних наук, професор Володимир Євгенович Задорожний став 60-літнім. Доброзичливий, життєрадісний, галагантний, підтягнутий, він заряджає оптимізмом і натхненням колег, студентів, учнів упродовж не одного десятка років науково-педагогічної діяльності. І цілком закономірно, що йому три роки тому було присуджено Всеукраїнську премію ім. академіка І. Крип'якевича і обрано академіком Слов'янської академії наук. А 22 жовтня 1999 р. Указом Президента України Леоніда Кучми проф. В. Задорожному присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти України».

Народився шановний ювіляр на Львівщині у с. Спас (нині Кам'яно-Бузького району). Закінчив історичний факультет (1966) і аспірантуру (1971) Ужгородського держуніверситету, з яким доля його звела на все життя. Тут підготував кандидатську (1972), докторську (1987) дисертації з історії західноукраїнських земель XVIII – першої половини XIX ст. Головні теми досліджень – економіка і культурні зв'язки, громадсько-політична діяльність, історіографічні проблеми. Цьому присвячено низку монографій та статей, котрі належним чином підсумовані в пропонованому бібліографічному покажчику, приуроченому ювілею професора.

У 1990 р. Володимир Євгенович очолив новостворену в УЖДУ кафедру історії України, яка є одним із кращих науково-педагогічних підрозділів університету. І, знову ж, нещодавно побачив світ науковий збірник наукової школи проф. В. Задорожного, котрому його вдячні учні принесли в дарунок до 60-річчя. Власне, це – найцінніший та найкращий подарунок для будь-якого історика.

З цього приводу тодішній віце-прем'єр-міністр України, академік Національної академії наук Валерій Смолій, давній приятель і колега нашого ювіляра, сказав: «...професор Володимир Задорожний впродовж всього життя сповідує, на мою думку, один із найвеличніших людських принципів: уважно плекати молоду на-